

ชื่อสารนิพนธ์ การวิเคราะห์รูปแบบที่ควรจะเป็นของงานอาสาสมัคร โครงการบัณฑิตอาสา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : กรณีศึกษาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้เขียน นายมุฮัมมัดรูสดี นาคอ

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรูปแบบของงานอาสาสมัคร โครงการบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบที่ควรจะเป็นของงานอาสาสมัคร โครงการบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษาของโครงการบัณฑิตอาสา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการบัณฑิตอาสา และครูพี่เลี้ยงในพื้นที่จำนวน 12 คน 2) พี่เลี้ยงภาคสนาม ศิษย์เก่าบัณฑิตอาสา และตัวแทนชุมชน จำนวน 18 คน 3) บัณฑิตอาสา รุ่นที่ 6 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสำรวจ และวิธีการเชิงคุณภาพ ได้แก่ การจัดสนทนากลุ่ม เทคนิคแผนที่ความคิด และเทคนิคบัตรคำ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ จัดหมวดหมู่ จัดลำดับ วิเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัตถุประสงค์ของโครงการบัณฑิตอาสา คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อพัฒนาบทบาทของมหาวิทยาลัย และเพื่อให้บัณฑิตมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น
2. พื้นที่ปฏิบัติงานใช้กลยุทธ์บัณฑิตพลัดถิ่น สำหรับชุมชนพื้นที่ปฏิบัติงานและจำนวนบัณฑิตต่อพื้นที่ พิจารณาจากความเหมาะสมของบริบทชุมชน ซึ่งต้องมีความปลอดภัยเป็นสำคัญ
3. พี่เลี้ยงภาคสนามต้องสามารถดูแลบัณฑิตอย่างใกล้ชิด และทำงานภาคสนามควบคู่กัน ควรมีทักษะด้านการประสานงาน ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และการให้กำลังใจในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย สำหรับครูพี่เลี้ยงในพื้นที่ควรเข้าใจบทบาทและลักษณะงานของบัณฑิตอาสา รวมทั้งมีการประสานงานระหว่างพี่เลี้ยงภาคสนามอย่างต่อเนื่อง

4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาเพียงพอต่อการให้คำปรึกษา และลงเยี่ยมพื้นที่ปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

5. กระบวนการคัดเลือกบัณฑิตอาสา สามารถทำได้ทั้งในพื้นที่และนอกเขตพื้นที่สามจังหวัด ควรให้ตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบัณฑิตอาสา และบัณฑิตอาสาไม่จำเป็นต้องเป็นบัณฑิตมุสลิม หรือพูดภาษามลายูถิ่นได้

6. บัณฑิตอาสา ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเสริมความรู้หลักการปฏิบัติงานในพื้นที่ความไม่สงบ และความรู้ด้านพหุวัฒนธรรม

7. ควรสร้างความร่วมมือและเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อประสานด้านทรัพยากรและการดำเนินงาน

8. การติดตามและประเมินผลของโครงการ ควรประเมินทั้งคุณค่าและคุณภาพของบัณฑิตอาสา รวมทั้งผลกระทบของโครงการที่มีต่อการพัฒนาชุมชน

9. ควรเตรียมชุมชนที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชน และมีประเด็นการศึกษาชุมชนที่รัดกุม รวมทั้งควรขยายระยะเวลาการทำงานให้กับบัณฑิตอาสาที่มีคุณภาพ จากระยะเวลา 1 ปี เป็น 2 ปี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus